

GRÖN AFFÄRSUTVECKLING

Grön Affärsutveckling

Delrapport

Perioden 2008-01-01 till och med 2008-12-31

Innehållsförteckning

- 1. Inledning**
  - 1.1 Bakgrund**
  - 1.2 Personalförändringar**
  - 1.3 Syfte**
  - 1.4 Mål**

- 2. Aktiviteter**
  - 2.1 Individuell rådgivning**
  - 2.2 Seminarium**
  - 2.3 Studiebesök**
  - 2.4 Nätverk och nätverksträffar**
  - 2.5 Expertmedverkan**
  - 2.6 Lokal livsmedelsförädling**
  - 2.7 Övrig verksamhet**

- 3. Uppföljning av mål**

- 4. Uppföljning av kostnadsbudget**

- 5. Avvikelser**
  - * Ekonomi**
  - * Verksamheten**

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Inriktning och arbetssätt inom GA har följt det som var ursprungliga projektplanen.

Finansieringen av projektet under 2008 var svårlöst. All inbetalning från rekvisitioner för 2008 var inte heller klar med februari -09 månads utgång.

Uppdraget från styrgruppsmötet i februari -08 på Munkedals Herrgård var att nyttja både Leader och Landsbygdsprogrammet. Men vid närmare studerande insågs den administrativa dimensionen och det beslöts att satsa på finansiering från Leader från och med 1 april 2008.

I de två ansökningarna till Leader – områdena fanns också medfinansiering från VG-regionen/naturbrukskansliet, fem kommuner samt LRF. Leader Ranrike står för 83% av budgeten medan Terra et Mare för resterande 17%.

Besluten från Leader kom att dröja tills till 3 sept -08 med positiva beslut men med förkortat projekttid fram 30 juni -09. Beslutet var villkorat med att "En handlingsplan tas fram över hur verksamheten kan drivas långsiktigt, och en metodbeskrivning görs över konceptet och varumärket Grön Affärsutveckling". Under mars -09 ansöks från Naturbruksgymnasiet Dingle i samverkan med Naturbruksgymnasiet Nuntorp, med medel från Fyrbodalen, LRF, Landsbygdsprogrammet samt deltagaravgifter.

Mellan den 1 jan och 31 mars 2008 har beviljats medel från Länsstyrelsens landsbygdsprogram och kompetensområdet på samma sätt som under 2007. Den långsamma beslutsprocessen gör att rekvisitionsarbetet sker i mars -09.

1.2 Personalförändringar under 2008

I samband med att projektet Mare Novum startade upp på allvar i maj -08 kom Claes Hedlund att arbeta 50% som innovationsrådgivare inom de blåa näringarna. Det betyder att Claes under hela andra halvåret bara arbetar 10% åt GA. Krister Olsson började på Näringslivskontoret i Uddevalla kommun och har varit anställd 30% i GA från september. Samtidigt har Rolf Berg anställts på 60% från sept. Helena von Bothmer har anlåtats som konsult i allt mindre utsträckning då vidareförädling av mat till stor del utvecklas av Lokalproducerat i Väst.

1.3 Syfte

Syftet från tidigare kvarstår och är:

Att övergripande stärka landsbygdsföretagens konkurrenskraft och diversifiering för ökad sysselsättning på landsbygden

1.4 Mål

Tidigare mål kvarstår också och är;

- Att inspirera till idéer hos de enskilda företagarna
- Att fånga upp och förstärka idéer hos den enskilde
- Att vara en brygga mellan enskilda företagare sinsemellan och till andra externa resurser
- Att GA så fort som möjligt lägger ansvaret på den/de enskilde/enskilda näringsidkarna

2. Aktiviteter

2.1 Individuell Rådgivning/Köksbordssamtal

Det är fortsatt en diversifiering av existerande verksamhet som den enskilde främst söker kontakt för. Exempel på detta är utveckling av turism, hälsa, handel, vidareförädling, energiproduktion av något slag.

Det var som tidigare att de flesta företagarna söker upp GA utifrån andras erfarenheter, Näringslivsutvecklarna eller andra aktörer. GA gjorde inte heller under 2008 någon aktivare marknadsföring pga av osäkerheten.

2.2 Seminarium

Under året har GA genomfört sex seminarier och de flesta (tre) inom Bohuslän Erbjuder som nu har bildat förening och arbetar vidare självständigt. Bohuslän Erbjuder har under perioden byggts upp som organisation, bildat en ekonomisk förening med styrelse och stadgar. Det har även tagits fram kriterier för medlemskap. Seminarierna har handlat om dessa frågor.

Exempel på andra seminarium som gav en mycket god respons var när Rolf Ryberg engagerades till träff med de lokala kött- och charkproducenterna i området som säljer direkt till kund. Ett annat var när lokala turistföretagare från kusten och inlandet träffades för att öka mer försäljningen. Detta nätverk fortsätter sitt arbete för att nå sitt gemensamma mål.

2.3 Studiebesök

De tre studiebesöken som GA har genomfört är till lokala biodlare i området. Detta nätverk utvecklar allteftersom ökad samverkan mellan varandra i syfte att bli framgångsrikare biodlare.

2.4 Nätverk och nätverksträffar

Det har genomförts sex stycken nätverksträffar. De flesta inom Bohuslän Erbjuder. Se ovan. Andra exempel var med Rossö Samhällsförening som med olika utvecklingstankar vill öka attraktionskraften i området i allmänhet och hamnområdet i synnerhet. Det sistnämnda påverkas av Nationalparksbildandet i Kosterfjorden.

2.5 "Expertmedverkan"

GA har inbjudits till att hålla i möte om Biogas satsning i Tanum i febr -08. Avsåg på gårdsnivå och i samverkan med kommunen. Blev till beslut om en förstudie med Innovatum Teknikpark som sökande.

2.6 Lokal livsmedelsförädling

Den 18 mars 2008 bildades den ekonomiska föreningen Bohuslän Erbjuder. En producentförening vars syfte är att stärka den lokala produktionen i Bohuslän, underlätta samkörning, gemensam marknadsföring och utveckla branschen och producenterna. Bohuslän Erbjuder fick också möjlighet att etablera en Handelsbod på Sundsby Säteri på Tjörn. Denna drivs gemensamt och bemannas av producenterna. Alla varor som säljs där är producerade av medlemmar i Bohuslän Erbjuder. Handelsboden öppnade 17 maj och hölls öppet fredag - söndag ända till september -08. GA har aktivt stött bildandet av den ekonomiska föreningen och har ansvar att stödja tills föreningen har sökt om stöd från stöd från Länsstyrelsen (projektstöd).

Under perioden har GA utökat sitt samarbete med det nystartade regionala projektet Lokalproducerat i Väst AB. I denna organisation finns noder (rådgivare) i delregionerna bl. a i Fyrbodalen och Lokalproducerat i Väst har också uppdrag att samarbeta med Västsvensk Mer smak med restauratörerna i området. I detta arbete att koordinera utvecklingen för produktion - förädling och restauratörer har GA varit och är mycket aktivt. Från Bohuslän Erbjuder har flera medlemmar deltagit i mässan "Passion för mat" i februari -08 i Göteborg. Montern gick i samma anda som den vi hade på Smaklust mässan i Stockholm augusti 2007. Aktörerna marknadsförde och sålde sina varor under mottot "Smaka på Västsverige".

Under perioden planerades och genomfördes en studieresa till Turin (Salone del Gusto), Slow Food mässa som hålls var annat år. Med på studieresan var producenter från hela Västra Götaland (4 företag från Norra Bohuslän - 8 personer) samt restauratörer inom smaka på Västsverige. Studieresans huvudsyfte var att ge inspiration till maten som turistanledning, att skapa genuint möte mellan producenter och restauranger och att ge samtliga god inblick i vad Slow Food står för.

2.7 Övrig verksamhet

GA har initierat en förstudie "Gårdsbutik i köpcentra" med Naturbruksgymnasiet som projektägare.

GA har också varit drivande till ett unikt Leader projekt som också är en förstudie som handlar om kretslopp och biogas. Naturbruksgymnasiet är även här sökande.

GA har deltagit i en del nätverk som initierats av andra parter där det har känts som ett mervärde för GA´s verksamhet och målgrupp. Exempel på detta är Energigården, Innovatum Projektverkstaden, Biogas Fyrbodalen, HS/Grön Integration etc. Det sistnämnda har inneburit att både Claes och Krister är "diplomerade" invandrarguider.

GA har också deltagit i Naturbruksgymnasiets arbete med att bli fossiloberoende. Ett intressant energiseminarium som genomfördes den 7 okt -08.

Styrgruppen har träffats två ggr och personalen har haft fem planeringsträffar.

3. Uppföljning av mål

Mål och utfall för GA under 2007 och 2008				
	Mål	Utfall	Mål	Utfall
	2007	2007	2008	2008
Förväntade resultat				
Medverkat till nya företag	3	11	4	6
Medverkat till nya företag kompletterande verks	10	4	15	12
Medverkat till nya årsarbetstillfällen	11	14	12	10,5
Aktivitetsmål				
Totalt antal företagskontakter	275	390	300	320
Varav unika besök hos företagare	75	77	85	82
Pågående nätverk	0	3	?	3
Nya nätverk	3	4	3	1
Antal nätverksträffar och arbetsmöten	10	19	10	4
Studiebesök	4	4	4	4
Seminarier	5	9	5	6
Förmedlade konsultinsatser	10	6	10	12
Kurser	0	3	?	0
Medhjälp till ansökan företagsstöd	0	22	?	22
Medhjälp till ansökan projektstöd	0	3	?	4
Medhjälp till ansökan annat stöd/finansiering	0	8	?	3

I kolumn "Mål 2007" har satts 0 för de rubriker som inte funnits med från början i projektansökan febr. -07. Av samma anledning finns det ? i kolumn "Mål 2008"

4. Uppföljning av budget

Kostnadsslag	Budget 2007	Budget 2008	Utfall jan-dec -08	
Löner				
Projektled./landsbygdsutv.	281	316		
Affärsutvecklare	235	265		
Landsbygdsutvecklare	135	155		
Administration	35	36		
Summa löner	687	771		
Soc.avg. (43,36%)	298	334		
Löner inkl. soc. avg.	985	1106	960	Kostnader för all personal
Utbildning/konf.	10	10	0	oavsett anställd/konsult
Resekostnader	24	27	16	
Hyror				
Kontor	105	114	77	Mare Novum betalt kontorsplats
Möteslokaler	8	9	2	
Summa hyror	113	123	79	
Övriga kostnader				
Förbrukningsinv., data	5	5	0	
Kontorsmaterial	10	10	2	
Datamaterial	3	3		
Telefon fast	5	5		
Telefon mobil	13	15		
Datakommunikation	9	10		
Porto	5	5	19	Sammantaget porto och kommunikationskostnader
Transporter	1	1		
Biljetter tåg, båt o flyg	2	2		
Hotel, logi	4	4		
Annonsering	20	23		
Hemsida o broschyr	23			
Summa övriga kostnader	100	83	21	
Köpta tjänster				
Studiebesök, arvoden	5	5	3	
Seminarier, föreläsare	20	20	9	
Summa köpta tjänster	25	25	10	
Totala kostnader	1 257	1 373	1100	
Finansiering				
Kommunerna, 6 st	300	300	250	Orust finansierar via
LRF Väst	80	80	80	Terra et Mare
NG/VG-region	100	100	100	
Almi Företagspartner Väst	23	69	25	
Länsstyrelsen, LP	754	824	305	Ännu inte utbetalt
Leader			325	Ännu inte utbetalt
Totalt	1 257	1 373	1085	

5. Avvikelser

5.1 Ekonomi

Eftersom finansieringen varit osäker har personalkostnaderna minskats med ca 150 000 kronor utifrån ursprunglig budget. Detsamma har skett med övriga kostnader som minskats med drygt 60 000 kronor.

Från 1 januari -09 har GA fakturerat rådgivning som har varit mer "avancerat".

Höstens planering kom igång sent pga av osäkerheten vilket också betydde att "grupptaktiviteterna" i princip blev förskjutna till i jan -09 och motsvarande kostnader och intäkter.

Kostnader för marknadsföring förutom broschyren har också uteblivit.

Blandningen av generella bidrag med kostnadsrelaterade (Leader och Landsbygdsprogrammet) gör att det kvarstår en osäkerhet med utfallet. Rekvisition och utfallet av rekvisitionerna kommer att dröja ännu en tid. Den sista Leader - rekvisitionen kommer att lämnas in samband med slutdatumet den 30 juni och utbetalningen från densamma troligen under hösten.

5.2 Verksamheten

Kvantitativt så har i princip de uppställda målen uppfyllts.

Men det kunde ha varit bättre! En alldeles för stor andel av tiden har ägnats åt att ansöka om medel, rekvirera och annat som har haft med den finansiella "driften" av projektet att göra. Lika stimulerande som företagskontakterna är, lika starkt med omvänt tecken är delar av arbetet med finansieringsfrågorna.

Under året har en egen utvärdering gjorts av GA:s verksamhet.

Mer kunde ha gjorts med de horisontella målen. Dessa frågor är viktiga och finns med i det dagliga arbetet. Men kan givetvis ständigt utvecklas.

Dingle i mars 2009

Krister Olsson   Helena von Bothmer   Claes Hedlund   Rolf Berg